

Nr 66

Utlåtande i anledning av väckt motion angående avrundning av priset på läkemedel.

Andra lagutskottet har till behandling förehaft en inom riksdagen väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr II:716, av fröken *Wetterström*.

I motionen har hemställts, »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t som sin mening uttala att ändring bör ske i 8 § Kungl. Maj:ts kungörelse nr 406 år 1962 i enlighet med vad i motionen anförts».

Över motionen har utskottet i den ordning 46 § riksdagsordningen föreskriver inhämtat yttrande från riksförsäkringsverket. Yttrande har därjämte på utskottets begäran avgivits av Apotekarsocieteten.

Motionen

I motionen anföres.

Enligt förordningen angående kostnadsfria eller prisnedsatta läkemedel lämnas rabatt å sådana läkemedel som av läkare ordinerats vid sjukdom. Rabatteringen innebär att den försäkrade, utöver ett karensbelopp å 3 kronor, erlägger hälften av den del av priset som överstiger karensbeloppet. Återtoden av kostnaderna bestrides av de allmänna försäkringskassorna.

Vid beräkning av rabatt föreskrives i bestämmelser, som återfinnes i SFS 1962/406 under 8 § sista stycket följande: "Uppkommer vid beräkning av prisnedsättning brutet öretal, skall avrundning ske till närmast högre hela tal."

Denna bestämmelse förorsakar ett onödigt merarbete. Det kan vara befogat att erinra om att i de "Särskilda bestämmelser", som utfärdats i kungl. brev angående fastställande av medicinaltaxegrunder den 22 oktober 1955 — MF 132 — (Apotekens författningssamling s. 670) står att läsa: "Pris som beräknas efter medicinaltaxan samt pris som beräknas för i taxan icke upptaget läkemedel avrundas i förekommande fall till närmaste femtal öre." Likaså har apoteken erhållit rätt att justera den utgående allmänna varuskatten till närmaste femtal öre. Det synes i hög grad befogat att bestämmelserna blir likartade.

Gällande bestämmelser

Enligt 1954 års förordning angående kostnadsfria eller prisnedsatta läkemedel äger personer, vilka omfattas av sjukförsäkring enligt lagen om allmän försäkring eller — utan att omfattas av sjukförsäkringen — är i allmän eller enskild tjänst i riket, vid inköp av läkemedel, varå recept utfärdats av läkare, åtnjuta nedsättning av det fastställda priset för läkemedel

med hälften av det belopp, varmed priset överstiger tre kronor (karensbelopp). Med läkemedel förstås sådan för människor avsedd vara, på vilken läkemedelsförordningen är tillämplig. Med läkare avses den som äger behörighet att inom riket utöva läkaryrket. Om flera läkemedelssubstanser förskrivits under en formel, skall prisnedsättningen avse den sammanlagda kostnaden. Karensbeloppet hänföres till varje förskrivet läkemedel (recipe). Är en förskrivning avsedd att expedieras mer än en gång, skall nedsättningen hänföra sig till varje expedition.

Prissättningen på sådana enklare läkemedel, som i försäljningshänseende ej är förbehållen apoteken, är i princip fri. Beträffande övriga läkemedel gäller som grundförutsättning enligt 6 § läkemedelsförordningen att priset skall vara skäligt. Närmare bestämmelser om prissättning av läkemedel på apotek har meddelats av Kungl. Maj:t i brev angående fastställande av medicinaltaxegrunder den 22 oktober 1954. I stort gäller enligt dessa den ordningen, att medicinalstyrelsen i det enskilda fallet — i fråga om råvaror efter offerter från grossister och i fråga om farmaceutiska specialiteter efter pridförslag från respektive tillverkare — fastställer det *inköpspris* apoteken skall betala för varan. Apotekens *avans* utgår enligt i Kungl. Maj:ts ovan nämnda brev närmare fastställda grunder, som varierar något beroende på typen av läkemedel. Vid försäljning av läkemedel från apotek till förbrukare får icke högre försäljningspris uttagas än som följer av de angivna prisberäkningsgrunderna. Vid beräkning av läkemedelspris efter medicinaltaxan eller för i taxan icke upptaget läkemedel gäller att det i förekommande fall avrundas till närmaste femtal öre.

Enligt tillämpningsföreskrifter till förordningen angående kostnadsfria eller prisnedsatta läkemedel gäller, att om vid beräkningen av prisnedsättningen brutet öretal uppstår avrundning skall ske till närmast högre hela öretal.

Apotekarna erhåller ersättning av riksförsäkringsverket för de läkemedel, som mot recept utlämnats kostnadsfritt eller till nedsatt pris. Ersättningen utgår med belopp motsvarande fastställt försäljningspris respektive föreskriven prisnedsättning. I försäljningspriset inräknas kostnader för läkemedlets förpackning. Apotekarna upprättar sina räkningar per kalendermånad på särskild blankett.

Remissyttrandena

Riksförsäkringsverket anför i sitt yttrande över motionen.

Motionen syftar till att sådan ändring vidtages i 8 § andra stycket Kungl. Maj:ts kungörelse den 4 juni 1954 (nr 519) med tillämpningsföreskrifter till förordningen angående kostnadsfria eller prisnedsatta läkemedel att däri omnämnd avrundning kan ske till närmaste femtal öre. Den föreslagna ändringen torde medföra en viss förenkling för apoteken vid uträkning av det belopp försäkrad skall betala för läkemedel och när den försäkrade skall

erlägga beloppet kontant. Ifrågavarande förenkling torde dock vara av relativt begränsad betydelse. Under förutsättning att avrundningen sker till närmast högre femtal öre, beräknas den föreslagna ändringen medföra en årlig merkostnad för försäkringskassorna av omkring 250 000 kronor.

Riksförsäkringsverket har i och för sig intet att erinra mot den föreslagna ändringen. Verket finner den emellertid inte vara av sådan angelägenhetsgrad, att frågan om dess genomförande bör aktualiseras innan ställning tagits till det förslag på hithörande område, som inom kort torde komma att framläggas av 1961 års sjukförsäkringsutredning.

Apotekarsocieteten, som tillstyrker det i motionen framlagda förslaget, anför.

Beräkning av rabatten vid expedition enligt förordningen angående kostnadsfria och prisnedsatta läkemedel sker på apoteken i samband med prisberäkningen och med användande av tabeller, som utarbetats inom apoteksväsendets centrala organisation. Det är därvid utan större betydelse vilken form för eller grad av avrundning av brutna eller ojämna tal som kommer till användning. En inte oväsentlig arbetsbesparing skulle emellertid uppstå i expeditionsarbetet om alla priser vore avrundade till närmaste femtal ören. Även ur allmänhetens synpunkt skulle detta säkerligen innebära en lättnad.

Om avrundning till närmaste femtal öre tillämpas och avrundningen verkställs i enlighet med standardiseringskommissionens normer ändras icke läkemedelsrabatternas totalsumma.

Utskottet

Läkemedelsförmånerna regleras i 1954 års förordning angående kostnadsfria eller prisnedsatta läkemedel. Läkemedlen tillhandahålles på apotek, i vissa fall kostnadsfritt och i andra fall till nedsatt pris. Prisnedsättningen innebär att den försäkrade, utöver ett karensbelopp på tre kronor, erlägger hälften av den del av priset som överstiger karensbeloppet. Vid uträkning av försäljningspriset för läkemedel efter medicinaltaxan gäller att det i förekommande fall avrundas till närmaste femtal öre. Om vid beräkning av prisnedsättning brutet öretal uppstår skall avrundning ske till närmast högre hela öretal.

Motionären anser att man även vid beräkning av prisnedsättning bör avrunda till närmaste femtal öre.

Riksförsäkringsverket har inte något att erinra mot den föreslagna ändringen men anser den inte vara av sådan angelägenhetsgrad att frågan om dess genomförande bör aktualiseras innan ställning tagits till sjukförsäkringsutredningens förslag angående läkemedelsförmånen. Apotekarsocieteten tillstyrker motionsförslaget.

Utskottet anser att bestämmelserna för avrundning av belopp då det gäller att fastställa försäljningspris och prisnedsättning bör samordnas. De överväganden som härvid kan bli erforderliga synes såsom riksförsäkringsverket anfört lämpligen kunna göras sedan man tagit ställ-

ning till det förslag angående läkemedelsförmånen som sjukförsäkringsutredningen avlämnat i år. Vad utskottet sålunda uttalat synes böra bringas till Kungl. Maj:ts kännedom. Härmed anser sig utskottet ha besvarat motionen.

Utskottet får hemställa,

1) att riksdagen i anledning av förevarande motion, II:716, måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t såsom sin mening giva till känna vad utskottet anfört; samt

2) att motionen, i den mån den icke besvarats genom vad utskottet under 1) hemställt, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 15 november 1966

På andra lagutskottets vägnar:

AXEL STRAND

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herr Strand, fru Carlqvist, herrar Lars Larsson, Edström, Erik Filip Petersson*, Hübinette, Högström och fru Elvy Olsson;

från andra kammaren: fru Svensson, herrar Jönsson i Ingemarsgården, Svensson i Kungälv*, Johansson i Skärstad, Ringaby, Carlsson i Göteborg, Jonsson och Göransson*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.